

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30.—
za en mesec K 2.50
za Nemčijo ololeto .. . 34.—
za ostalo inozemstvo .. 40.—
V Ljubljani na doma:
Za celo leto naprej .. K 28.—
za en mesec K 2.30
V upravi prejemam mesečno .. 2.—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo ololeto .. . 9.—
za ostalo inozemstvo .. 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna petstvesta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat .. . 23.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostopna petstvesta po 60 v
Ishaja vsak dan izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.787, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Demokratska struja.

IV. O samoodločbi narodov.

Sedanja demokratska struja zahteva posebej samoodločbo narodov. Kako naj sodimo o tej zahtevi, ki so se je oprijeli tudi krščanski časopisi in krščanski mošje?

1. Hrepenenje po svobodi in samostojnosti je naravno. Svobode in samostojnosti si žele poedinci in narodi. A uveljavljati se mora to hrepenenje v mejah pravičnosti. V teh mejah krščanstvo ne obsoja niti hrepenenja po popolni državni samostojnosti. »Cerkve« je dejal Leon XIII. v okrožnici o človeški svobodi, »ne obsoja nobenega naroda, ki noče biti podložen ne tujcu, ne domačemu gospodarju, če je to brez krivice mogoče.« (»Libertas«, 20. 6. 1898.)

Važna je beseda, če je brez krivice mogoče. Mogoče je, če se država šele snuje. Mogoče je, če je narod pravno še samostojen in le brani svobodo, ali se bojuje za gaženo mu svobodo ali po krivici mu opano. Mogoče je tudi še, če pod silo razmer vladarji po medsebojnem sporazumu prepuste narodom pravico, da se sami odločijo. Ni pa to mogoče, kjer je država že pravno urejena. V taki državi imajo narodi dolžnosti do države in država ima pravice do njih. Zato ni več prepuščeno samovolji posameznih narodov, da si volijo to ali ono državo. Tako umevano načelo samoodločbe bi bilo neprestano vir prekucij.

Ali bi ne izzival prekucije mož, kateremu bi ne bila všeč monarhija, pa bi po načelu samoodločbe širil misel, naj se kak narod monarhije otrese in uvede republiko? Ali bi ne izzival prekucije mož, kateremu ne bi bila n. pr. pri nas po volji hiša habsburška, ampak bi imel rajši hišo Hohenzollerjev, hišo Karagjorgjevičev, hišo Savojsko, pa bi po načrtu samoodločbe v tem smislu izpodžigal avstrijske narode? Ali bi ne bile vedne prekucije po vseh delih sveta, ko bi se nauk o samoodločbi narodov proglasil kar splošno kot načelo za narode?

2. Na splošno so narodi že v določeni narodni zvezi; radi prepotrebne družabnega miru so pravno, torej v vesti zavezani, da te državne zveze ne razdirajo, ampak v njej ostanejo. Mogoče je pa, da radi kulturnega in gospodarskega napredka narodi v isti državni skupini žele več prostosti, več vpliva na državno postavo, več samostojnosti, več avtonomije in da so te želje dovolj opravičene, ter v smislu pravega, naravnega razvika. V tem slučaju pač morejo po ustavnem potu predlagati in zahtevati tako izpremembo ustave, ki bo njihovim opravičenim željam zadostovala. Ako vladar taka posvetovanja dopusti in končne sklepe odobri in potrdi, velja izprememba, kakor so si jo narodi po svojih

zastopnikih določili. Tudi v tem smislu je načelo o samoodločbi narodov upravičeno.

3. Kaj pa sedaj v vojnem času, ko so kraljevstva razdrta, pokrajine od sovražnikov zasedene? Dotična kraljevstva in stara pripadnost zasedenih pokrajin ne oustoje dejansko, pa pa obstoje še pravno. Kdo naj določi prihodnjo ustavo in pripadnost? Dotični narodi? Pa, ali niso pravno zavezani zahtevati statum qui fuit ante? In kako doznati njihovo pravo voljo?

Ko se bo sklepal mir, naj bi dotični pooblaščenici dobro in pred Bogom razmiš-

ljali, kaj zahteva splošna korist držav in narodov, naj bi uvaževali pravične zahteve posameznih narodov in naj bi po takem preudarku določili stare in nove meje vojskujočim se državam. S takimi sklepi bi se morale ujemati upravičene želje prizadetih narodov. Ko se na tej podlagi po medsebojnem sporazumu sklene mir, bo novo stanje zadobilo zakonito moč in narodi bodo v vesti zavezani uravnati se po tem novem stanju.

(Dolge.)

Rusi se umikajo na celi gališki fronti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. Uradno:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Mestoma so močno streljali s topovi.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa. Zvezne čete so zmagovito prodirale in dosegle pri Tarnopolu Seret; prekorčili so v široki bojni črti na obeh straneh Strige železniško progo Koza-Ostrov.

Rusi se umikajo tudi ob Narajovki. Zmaga učinkuje tudi na južnem bregu Dnjestra do Karpatov; sovražnik izpraznjuje pavso svoje postojanke. Načelnik generalnega štaba.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 23. zvečer. Uradno:

Danes se je ruska armada v vzhodni Galiciji na celi črti umikala. Rusi zapuščajo južno Dnjestra svoje postojanke na levem krilu in se umikajo proti vzhodu. Tudi severno Dnjestra so Rusi umikajo.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Eichhorna.

Ob Dvini, posebno pri Dvinskem in na obeh straneh Naroškega jezera so s topovi znatno močnejše streljali. — Jugozahodno Dvinskega se je izjalovil ruski sunek. — Južno Smorgona do Krieva so po z velikimi izgubami izjalovljenimi napadi prejšnjega večera Rusi zjutraj iznova napadli. Napad je uveljadal bobneči ogenj; razvili so se boji v naši prednji postojanki, v katero so bili Rusi na posameznih mestih udrli. Zvečer smo vsled krepko izvedenega protisunka postojanko zopet vzeli izvzemši dveh vpadalnih točk. Danes zjutraj

so obležali novi, obsežni napadi Rusov južno Smorgona v našem zapiralnem ognju.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Ermolija.

Naš protinapad južno Sereta se je strnil v enotno operacijo. Rus se umika do v Karpatih Ugodno vodstvo in krepka volja čet pri napreju, sta uresničila uspeh, ki smo ga upali. — Stojimo na višinah tik zaobodo od Tarnopola, prekorčili smo železnico Rohatyn-Ostrov, vzhodno naše stare postojanke. Prišli smo napredovati na obeh straneh Dnjestra. Sovražnik se je južno navedena bojna črta močno brcnil.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Ob karpatskem pobočju do Putne so po Rusi posebno na južnem delu znatno močnejše borili. Odbili smo več sovražnih sunkov.

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Ob spodnjem Seretu živahno streljajo, iz česar je sklepati, da se bodo bili kmalu boji.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 23. julija zvečer Veliki glavni stan:

Izjalovili so se jugozahodno Dvinskega močni napadi Rusov.

V vzhodni Galiciji slede hitro po vrsti uspehi.

Rusko uradno poročilo.

21. junija. Zapadno bojišče. Zahodno Dvinskega sovražnik zelo močno strelja s topovi. V smeri proti Zločovu je nadaljeval sovražnik potem, ko je prebil 20. t. m. našo bojno črto, svojo ofenzivo v splošni smeri proti Tarnopolu. Naše čete so se umikale, ne da bi bile splošno pokazale potrebno stanovitnost; na nekaterih točkah niso niti ubogale svojih poveljnikov,

ko se je pričelo daniti, so se ustale na črti Renjov-Hladky-Pokropivna-Vybudov. Na bojni črti Rjški-Potutory obstreljuje sovražnik odločno z odmori naše postojanke. Ob reki Lomnici pri vasi Novica je podvzel sovražnik večkrat ofenzivo, a smo ga vselej odbili izvzemši severovzhodno vasi, kjer se mu je posrečilo, da je vzel neko utrjeno višino. Na ostali bojni črti so streljali s puškami, poizvedovalo se je.

Rumunsko bojišče. Pri izlivu Rimnika je napadla sovražna pehota po pripravi s topovi, a jo je vrgla rumunska pehota, s protinapadom, ki je zopet upustil prvo črto. Na ostali bojni črti so streljali s puškami.

Letalstvo. V Karpatih smo s puškami ognjem sestrelili nemško letalo; letalce smo ujeli.

Podrobno poročilo o bojih v vzhodni Galiciji.

Dunaj, 23. julija. (K. u.) Pri Zločovu so prebili primeroma na ozki bojni vrsti. Prebili so popolnoma po načrtu. Zgledno se je izvedla priprava v najmanjših podrobnostih in v času, ki se je bil natančno prej določil. Točke, ki so jih nameravali doseči prvi dan, so zelo prekorčili. Napadalna krdela so nadvladala že drugi dan železnico in cesto Zločov-Tarnopol. Na vseh točkah, kjer se je postavil sovražnik v boj, smo zrušili njegov odpor v najkrajšem času. Drugo točko, ki smo jo nameravali doseči, je bila železnica Brzezany-Tarnopol, ki je za sovražnika izredne važnosti. Neprestano napredujoče čete, ki so premagale vso utrujenost, so res že tretji dan prišle do navedene železnice. Upoštevati se mora vroči letni čas; težavna pota in okolnost, da se je sovražnik nasproti napadalnim krdelom resno upiral; zato moramo čete teh pohvaliti. Sovražni sledovi jasno dokazujejo, da je naš mogočni sunek postajal od odseka do odseka vedno silnejši. Težkoče, v katerih so se morali Rusi umikati, si najlažje predočimo, če upoštevamo, da so se morale tiste sovražne čete, ki niso mogle kreniti čez Seret severno Tarnopola ali ki se niso umaknile čez Tarnopol proti vzhodu, vsled operacij boriti na dosežani bojni črti proti zahodu in proti jugu; umikati so se torej morale navpično proti svojim dosežanim zvezam. Če je že taka izprememba bojne črte zelo težavna posebno se, ako se mora izvesti zaradi sile boja, postane lahko po okolnostih katastrofalna za celi vzdrževalni aparat, ki je navezan na konec čet. V koliko so ti dogodki zmajali moralo ruskih čet, še ni mogoče jasno pregledati. Cela vrsta znakov pa že kaže, da v zmed, v kateri

LISTEK.

Odlomki iz dnevnika.

Dan sprave.

Danes sem govoril z mladim Albanecem iz Skadra. Simpatični fant je študiral do izbruha vojske na Dunaju na obrtni šoli. Zdaj ima tu v Lešu službo pri okrajnem glavarstvu. Seboj ima tudi mater, revno ženo, že v letih.

»Imate tudi brate, sestre?« sem ga vprašal.

»Eno sestro, ki je omožena v Skadru.«

»In oče?«

»Ta mi je bil ustreljen.«

»Kako to?«

»No, krvno maščevanje.«

Kakor znano, vlada med Albanci krvna osveta. Razžaljenja, preprii itd. se maščujejo z umori. Celi rodovi se na ta način more med seboj. Albanec ni šel iskati zadoščenja za prizadeto mu krivico ali razžaljenje naravnost k sodišču, temveč poiskal si je istega s tem, da je zalezoval nasprotnika toliko časa, da ga je umoril. Mnogo krvi je bilo na ta način prelito, smrtne sovraštva zanešana med družine.

Ena glavnih nalog naše uprave v Albaniji je bila, delati na to, da se to odpravi. Posrečilo se je. Pred šestimi meseci je bila razglašena z velikimi slovesnostmi takoiimenovana »bessa«, to je dan sprave. Rodovi, ki so bili v krvnem maščevanju med seboj, so si slovesno obljubili, da bo to maščevanje za šest mesecev počivalo. Kdor bi to obljubo prelomil, zapade visoki denarni kazni.

S tem je bil storjen že velik korak do končnega cilja. Premirje je bilo sklenjeno. Naša uprava pa hoče doseči končni mir.

Ko je pretekla ta šestmesečna »bessa«, so se zbrali takoiimenovani »bajraktari«, to so nekaki župani iz celega glavarstva Leš v Lešu. Z njimi je bil tudi katoliški duhovnik. Imeli so nalogo navesti z natančnimi podatki vse družine iz celega glavarstva, ki so v krvnem maščevanju med seboj. V ponedeljek pridejo vse te družine tu sem in obhajala se bo druga »bessa«, to je sprava — za vedno. Sovražniki se bodo poravnali med seboj z denarnimi odkupninami. Oni, ki je bil dozdaj po albanških razmerah opravičen do krvnega maščevanja, bo dobil od nasprotnika v zadoščenje določeno vsoto denarja. Iz šestmesečnega premirja bo to sklen miru z denarno odškodnino. —

Pri obedu sem imel priliko govoriti s temi »bajraktari«. Vsi so bili oblečeni v dragocene narodne noše. Krog vratu in pasov so imeli obešene težke, dragocene, srebrne in zlate verižice, sama fina albanska ročna dela. Te vrste dela so tu močno razširjena, dobe se prekrasne stvari. Tudi ročaji samokresov, ki so jih imeli za pasom, so bili težko okovani s srebrom in dragoceni kamenji. Ponosni so ti možje, pozna se jim, da se zavedajo svoje veljave in pravice nositi tudi v tem času in teh razmerah orožje za pasom. Samo v njih očeh je nekaj. Te albanske oči!

Duhovnik, ki je bil z njimi, mi je povedal mnogo zanimivosti. Študiral je v Italiji, zato govori samo laški in albanski. Fare so revne, cerkve ubožne. Katoliški Albanci žive po tukajšnjih razmerah vzorno. Ena tretjina albanškega prebivalstva je katoliška. Ta tretjina ima sedem škofov. Cela Albanija je razdeljena v sedem škofij. Seveda si pod temi škofijami ne smemo predstavljati take kot so pri nas. Morda je v materijelnem oziru pri nas dobra fara boljša od vsake teh škofij, izvzemši morda ona v Skadru in Draču. Tukajšno, kjer sem jaz, bi primerjal s katero naših dekanij. Kot v Bosni in Hercegovini, so pričeli tudi v Albaniji frančiškani plodono delovati. Kar

je svetne duhovščine tu, je študirala skoraj vsa v Italiji, medtem ko so frančiškani vsi iz Avstrije.

Mnogo bo še dela, toda kaže se, da gre naprej.

V ponedeljek torej obhajamo drugo »bessa« — dan sprave.

Da bi kmalu tak dan obhajali med seboj vsi narodi Evrope! P.

V rumunskih gozdovih.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Visoko na gori stoji naša koča, izdelana iz smrekovih debel. Tlak, streha in ležišče, pa tudi miza in klop so iz okroglega lesa. Drevesna skorja pokriva streho, da bi bili varni pred dežjem, a smo le prevečkrat mokri. Naše domače živali so miši, katerim bi radi vse drugo odpustili, samo da bi se navadile razločevati med mojim in tvojim. Pred našim domovanjem stoji košate smreke — umetno narejena stena, ki nas varuje pred sovražnim opazovalcem na nasprotnem hribu.

Priznati moram, da je samotarsko življenje tu gori v bližini neba in zvezd, pod zelenimi bukvami rumunskih gozdov prav prijetno. Na vse rano pozdravlja našo »vilo Kukavico« zlato solnce in zvečer se dolgo poslavlja od nas, preden zaide daleč

se je strnjeno čet zrahljala, ker jih razganjajo v različne smeri, trpi tudi najhujše notranja odprna sila Rusov.

Berlin, 23. julija. (K. u.) Wolff poroča: V vzhodni Galiciji smo tudi dne 22. t. m. krepko napredovali. Naše čete so živahno pritiskale za sovražnikom; zmajala se je zato ruska bojna črta od Tarnopola do vzhodja Karpátov. Naše čete med Brzezany in Haličem tudi napredujejo. Števila ujetnikov še nismo doznali. Zaplenili smo dozdaj 47 topov, med njimi veliko težkih. Svojege načrta, da, kakor ob prejšnjih umikanjih, vse požgo, Rusi niso mogli popolnoma izvesti, ker so se morali hitro umikati. Pri Zborovu so zažgali le veliki most na cesti, a mnogih lesenih mostov, ki vodijo od tam na desni in na levi strani čez Stripo, niso mogli uničiti. Uničiti tudi niso mogli velikega mostu pri Jezierni čez Wosusko. Ruska bivališča v krajih za bojno črto dokazujejo, kako hitro da so se morali Rusi umikati. Zasedovalci so zaplenili povsod velike množine živil in streliva. Rusom se je le deloma posrečilo razstreliti skladišče streliva v Jezierni. Silovitih množin niso uničili; dopoldne 21. julija so se že pripeljali nemški tovorni vlaki, da so jih odpeljali za lastno uporabo. Rusi so tudi velikanske zaloge živil v Jezierni pokvarili le deloma; politi so jih namreč s petrolejem. Okoli opoldne smo 21. t. m. že osvojili kraja Medova in Kozlov, 10 km jugovzhodno in južno Jezierni, med tem časom so se približale naše čete že na 9 km mestu Tarnopol. S točk, ki smo jih vzeli, so zasedovalci že dobro razločevali tarnopolski cerkveni stolp.

Rusi odločnega našega prodiranja niso mogli ustaviti ne z osredotočenim ognjem na deželno cesto in tudi ne z močnimi protinapadi. Izjalovil se je sune oklopnih avtomobilov, ki so se pripeljali iz Tarnopola; zapiralni ogenj nemških topov jih je prisilil, da so se morali hitro obrniti. Zasedovalci so 22. julija priborili zopet ogromno prostora. Krdela, ki so napredovala na južnem bregu Stripe, so prišla že ponoči na 22. s konjenico do postaje Denyson ob Stripi železniške proge Zydaczow-Tarnopol. Ruska krdela, ki so se umikala proti vzhodu, je zagrabilo v uničujočo silo naše topništvo. Na vseh cestah in potih leže raztresena trupla padlih Rusov. Pri Denysowu so naši prisilili železniški vlak, ki je poizkušal uiti, da se je moral umakniti. Tam smo zaplenili velike množine streliva in živil, dalje tudi težke topove, ki so bili pripravljeni, da jih nalože na vozove. Dopoldne dne 22. t. m. je prekoračila pehota v široki bojni črti železniško progo. Številne obrambne naprave na vzhodnem bregu Stripe z njih zelo obsežnimi, še nedotaknjenimi žičnimi ograjami so nudile izvrstno priliko za obrambo odsekov, a Rusi se niso nikjer resno branili. Njih zadnje straže smo povsod vrgli. Daleč na obzorju smo videli, kako so se umikala ruska krdela med obema bregovima Stripe; njih umikanje se je mestoma izpremenilo v beg. Toplo vreme je pospeševalo hitro prodiranje naših čet. Pota so se izboljšala. Poljski topovi slede najprednejšim četam pehote; tudi težke topove do najtežjih vlečajo kolikor mogoče hitro za njimi. Pred Tarnopolom so se Rusi trdovratno branili. Na višinah vzhodno mesta so zbrali veliko težkih in lahkih topov. Zjutraj dne 22. t. m. je dosegla nemška pehota Se-

ret, ki se pred Tarnopolom razširi v jero. Rusi so obstreljevali s šrapneli in z granatami zahodni breg reke.

Istočasno so otvorile številne strojne puške, ki so bile razvrščene na cerkvenem stolpu in na visokih mestnih poslopjih, besen ogenj. S težkim ognjem bi bili lahko zrušili ruski odpor, kakor se tudi Francozi v takih slučajih niso ozirali na svoja mesta, in jih zrušili. Občutje in duh naših čet je z ozirom na sijajen uspeh zmagozavesten in se vse napadov.

Cesar Karel na gališkem bojišču.

Lvov, 22. julija. (K. u.) Cesar se je pripeljal sinoči z malim spremstvom, tudi zunanji minister grof Czernin in načelnik generalnega štaba general pehote baron pl. Arz na 24urni poset vzhodnogališke bojne črte. Cesar se je pripeljal v bivališče armadnega skupinskega poveljnika generalnega polkovnika pl. Böhm-Ermollija danes ob pol 4. uri popoldne. General polkovnik mu je poročal o položaju, nato se je odpeljal v sedanje bivališče poveljnika bojne črte maršala princa Leopolda Bavarkega. Po javljenju in po razgovoru o položaju se je peljal cesar zopet v sovražnem ognju. Enkrat so se ustavili v starem gradu Sobieskijev blizu Brodov. Cesar se je podal na teraso, kjer se mu je poročalo o položaju. Obiskal je oddelke raznih polkov na bojišču, ki so se posebno odlikovali v zadnjih bojih v črtah Brzezany-Koniuchy-Zborov in si pridobili neminljivo slavo; predvsem oddelke pešpolkov št. 6 in 86. Ginljivo se je zahvaljeval vladar častnikom in vojakom in jih toplo pohvalil. Vladar se je odpeljal nato na malo postajo, kjer je zaslišal poveljnike vojnih skupin in načelnika generalnega štaba.

Naši uspehi v vzhodni Galiciji.

Dunaj, 23. julija. Vojni poročevalec »8 Uhr Blatt« javlja z vzhodnega bojišča. Danes so se ruske armade v vzhodni Galiciji na celi bojni črti umikale. Rusi zapuščajo južno Dnjestra na levem krilu svoje postojanke in se umikajo proti vzhodu. Tudi severno Dnjestra se Rusi umikajo; kako daleč se bodo morali umakniti, se še ne ve. Vsekakor je pa že danes jasno, da se naša ofenziva izpeljuje strogo po načrtu.

Rotterdam, 23. julija. Ruska vlada izdaja povodom prodiranja nemških in avstrijskih čet obupne oklice na narod in na armado, naj rešita domovino.

Vojaški strokovnjaki o ruskem porazu.

Dunajski vojaški strokovnjaki so dne 23. t. m. presojali položaj na ruskem bojišču tako-le:

Med Tarnopolom in Nadvorno se umikajo proti vzhodu tri ruske armade. Takšno prebitje se je izpremenilo v operativno zmago, katere dalekosežnosti se še ne more presoditi.

Severna nemška skupina je prekoračila Seret na obeh straneh Tarnopola. Srednja skupina napreduje na obeh straneh Stripe in sicer južno železniške proge Kozovo-Ostrov (južno Tarnopola). Koraka v etapskem prostoru 9. in 7. ruske armade, torej za njenim hrbtom in zadeva krilo ruske priprave in ruskih krdel, ki beže med Brzezany in od Narajovke proti vzhodu. Ruske divizije, ki so stale ob Narajovki, se sicer od včeraj ponoči umikajo proti črti Podhajce-Bučač; naše čete, ki so jim do takrat ležale nasproti, jih odločno zasledujejo, a ker grozi tista nemška

skupina, ki prodira ob Stripi, da jim odreže umikanje, je rusko vojno vodstvo zbralo najhitreje vse razpoložljive čete, da zažene severno črto Podhajce-Trembovla nemški naval; bili so se tam zato od včeraj zjutraj dalje besni boji. Ker so že zaprte ceste, ki vodijo iz prostora Brzezany-zgornja Narajovka proti vzhodu, se je v prostoru pri Bučacu zelo zmedla priprava, kar lahko zelo ovira umikanje ruskih čet.

Težki poraz 11. in 7. ruske armade je prisilil tudi Kornilovc armada, ki je bila prodira južno Dnjestra od Lomnice, da se je morala prirediti umikati. Sovražnik se umika čez Bistrico Solotvinsko proti vzhodu, naše čete ga odločno zasledujejo.

Med Tarnopolom in karpatskimi prelazi se razvija premikalna vojska največjega obsega.

Med tem, ko je obiskala rusko armado v Galiciji velika nesreča, so pričele druge ruske armade severno Pripiata, v Moldavi in ob spodnjem Seretu ofenzivo.

Zakaj so bili Rusi poraženi.

Dunaj, 23. julija. Sledeča uradna brzojavka kaže, kako napada ruska armada. Slove: Brzojavka izvršilnega odbora ruske jugozahodne bojne črte, armadnega zbora 11. ruske armade in komisarija ruske armade vojnemu ministru začasni vladi, osrednjemu odboru delavskega in vojaškega sveta, izvršilnemu odboru kmetijskih poslancev in vrhovnemu poveljniku armade na bojišču. Nemška ofenziva, ki se je pričela 19. julija pred bojno črto 11. armade, se razvija v strašno katastrofo, ki lahko povzroči propad revolucijske Rusije. Občutje čet, ki so pred kratkim vsled junaskih naporov smotreno nastopajoče manjšine napredovale, se je ostro in nevarno izpremenilo. Napadalno veselje se hitro izčrpava; večina čet razpada. Ni govora, da bi priznavali predstojnike ali da bi se pokorili. Prigovarjanje in poučevanje čisto nič ne učinkuje; vojaški odgovarjajo z grožnjami in so že tudi svarilce ustrelili. Mnogo čet zapusti strelske järke in ne čakajo sovražnika. Večkrat so na shodih po več ur prereševali povelja, naj hite na pomoč tovarišem, ki so se bojevali. Posledica: podpora se je za 24 ur zakasnila. Večkrat so čete, ko so padli prvi strelji, zapustile svoje postojanke. Za bojno črto korakajo kar po več kilometrov dolge vrste dezertirjev brez pušk, zdravi so in krepki; ne sramujejo se in se ne boje, da bi bili kaznovani. Včasih se odtegnejo cele čete. Konec brzojavke ni mogoče citati.

Izpraznitev Brodov.

Rotterdam 23. julija. »Morning-post« poroča: Ruske banke so zapustile v soboto Brody.

Rusi v Kaluszu.

Krakov, 23. julija. O zadnjem vpadu Rusov v Kalusz se javlja: Revolucionirski vojaški so še bolj divje nastopali kaor čete carja. Cel Kalusz je požgan, le središče mesta ne. Mesto so oplenili. Nasilstva in umori so na dnevnem redu. Veliko poslopij v notranjem mestu je oplenjenih; med plenjenjem je bilo veliko oseb umorjenih.

Vojaški svet zahteva, naj se odpokliče Brusilov.

Bern, 23. julija. (K. u.) Švicarski brzojavni urad javlja iz Londona: »Central News« poročajo, da je sklenil petrogradski delavski in vojaški svet z malo večino, naj se odpokliče general Brusilov. Ruska tiskovna korespondenca javlja iz Petrograda: Izredna preiskovalna komisija je sklenila, naj se uvede preiskava proti bivšemu ministru carjevega dvora baronu Frederiksu in poveljniku palače generalu Vojkovu radi oprostitev od vojaške službe. Svoje protežirance sta vpisala v seznam carjevih kuharjev in palačnih strežnikov.

Ruski polki na bojišču ne ubogajo.

Genf, 23. julija. »Echo de Paris« javlja iz Petrograda: Na čete nekaterih bojnih črt se ni mogoče zanašati. Umikanje se še najbrže ni zaključilo; boje se, da bo prodiral sovražnik dalje. Posadko v Kijevu so zamenjali z drugim moštvom; razlogi niso znani.

Genf, 23. julija. »Petit Journal« poroča iz Petrograda: Uradno se poroča: Pri petih polkih na jugovzhodni bojni črti so vojaški odpovedali pokorščino; med njimi sta tudi oba moskovska polka.

Rusija demokratična republika. — Kerenski diktator.

Lugano, 23. julija. »Agenzia Stefani« poroča iz Petrograda: Ministri so se posvetovali 22. julija ponoči o takojšnji proglasitvi demokratične republike v Rusiji. Sklepali bodo o tem, ko se bo izjavil o tem vprašanju delavski in vojaški svet. Kerenski je zopet odpotoval na bojišče, ker se je poročalo iz Galicije, da se je razširila vrzel, ki so prebile avstrijske in nemške čete v rusko bojno črto. Na zahtevo zastopnikov delavskega in vojaškega sveta

so izpustili na svobodo odposlanca baltiškega brodograja, ki so se udeležili vstaje.

Petrograd, 22. julija. (Kor. ur.) Reuter: Zastopniki Preobraženskega polka in polkov z bojišča so sklenili, da je neobhodno potrebno, naj se osredotoči vsa moč v rokah Kerenskega.

Curih, 23. julija. Iz Petrograda: Socialistično-revolucijska stranka je odklonila, da bi izvolili Kerenskega v odbor. Svet polka Rezabepovski in drugih ruskih vojnih oddelkov želi, naj dobi Kerenski kolikor mogoče obširno oblast.

Ljening aretiran.

Curih, 23. julija. Ljening in več voditeljev maksimalistov so v Petrogradu zaprli.

Rusija proti posebnemu miru z osrednjo Evropo.

London, 22. julija. (Kor. ur.) Delavski poslanec Wille je govoril v Birminghamu o svojem potovanju v Rusijo. Izjavil je, da je med potjo povsod naletel na nemške vojske. Rusko stališče o aneksijah se ne razločuje veliko od angleškega, ker sodijo Rusi o alzaško-lorenskem vprašanju, da se le obnovlja staro stanje in ker naglašajo, da morajo postati Poljaki neodvisen narod. Nasprotujeta si pa Rusija in Anglija v nazorih o odškodninah. Rusi sodijo, naj osrednji velesili poravnata škodo le v zasedenih ozemljih, a ne škode, ki so jo povzročili letalci in podmorski čolni. Thorne je rekel, naj se ne misli, da bi sklenili Rusi poseben mir.

Rennenkampfi na obtožni klopi.

Stockholm, 23. julija. Znanj ruski vojskovodja Rennenkampfi je obtožen, da je ob vpadu v vzhodno Prusijo plenil.

Pogromi v kijevski in poltavski guberniji. **Bern, 23. julija.** (K. u.) »Times« poročajo iz Odesa o pogromih proti nepriljubljenim posestnikom v kijevski in poltavski guberniji. Zdi se, da tudi v Besarabiji vlada anarhija.

Oklc začasne vlade armadi.

Petrograd, 22. julija. (K. u.) Agentura: Začasna vlada je poslala operacijski armada sledeči oklic: Pred tremi tedni so na odredbo vojnega ministra armade jugozahodne bojne črte pod poveljstvom generalissima z mogočnim revolucijskim pokretom podvezle ofenzivo. Armade so ujele nad 36 tisoč mož, zaplenile nad 96 topov in nad 400 strojnih pušk. Slavno imenovanje »Polka 18. julija« bo zabeleženo vse bodoče večne čase v povestnici revolucije. Ti junaki so višje kakor lastno življenje cenili čast in obstoj svobodne domovine in blagobit ruske revolucije na bojišču proti cesarju Viljemu udanimi bajonetji, v zaledju pa ogroženi z izdajalsko pobuno. Notranji upor je moč naroda razbil. Kljub temu groze revoluciji še velike nevarnosti. Potem, ko je osredotočil sovražnik svoje moči, je sam podvezel ofenzivo. Njegov načrt, da prebije istočasno bojno črto in da izvede udarec za hrbtom, je še tesneje združil vse, ki jim ni svoboda Rusije le publika. Čete revolucijske armade, Vaši bratje ki so se podali z rdečimi praporji v boj, Vas pozivajo, da se jim pridružite in da se borite z njimi skupno pod geslom ugodnih pogojev trajnega miru v obrambo svobode. Poslušni volji revolucijskega naroda vstopite na prvo povelje naših vojaških poveljnikov v vojno vrsto; ne ozirajte se na strahopetneže in na izdajalce domovine! Rešite domovino!

Boj proti boljševikom.

Stockholm, 23. julija. Začasna vlada namerava potlačiti ves pokret boljševikov. Ne zapirajo le moške, marveč cele rodbine.

Vstaja Finske.

Bern, 23. julija. »Daily News« poroča iz Petrograda: Finski državni svet je odpovedal Rusiji vse državne pogodbe. Ruske podanike na Finskem so popisali.

Amsterdam, 23. julija. »Novo Vreme« poroča: Finsko prebivalstvo se brani postreči dajati Rusom in ruskim vojakom na Finskem kruh. Na Finskem se boje, da ne bi izbruhnili novi nemiri, ker ne morejo izročiti lakoti 800.000 Rusov, ki bivajo zdaj na Finskem.

Boji na zahodu.

NEMŠKO GRADNO POROČILO.

Berlin, 23. julija. Glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta Bavarkega.

Na Flandrskem se zopet bje z vso silo bitka s topovi; trajala je celo noč. Sovražnik je od daleč brez uspeha streljal na naše pritrjene zrakoplove, ki jih za vodstvo streljanja ni bilo mogoče pogrešati. Vzhodno Yperna so jih enotno napadle tudi mnoge skupine letalcev. Naši bojni letalci in obrambni topovi so izjalovili zračne napade. Pritrjeni zrakoplovi so ostali nepoškodovani; 8 sovražnih letal smo sestrelili. —

tam proti Sedmograški. Pod nami ležita naša in sovražna bojna črta; sliši se prav vsak strel in vidi skoro vsak udar granate, ki padajo včasih tudi prav blizu nas.

Daleč tam proti severu se vidi v sovršnikovo deželo. Z daljnogledom opazujemo celo sovražne vlake in avtomobile, ki drve po cesti, da se vzdigujejo gosti oblaki prahu. Na daljnem horizontu so po gričih in planinah raztresene vasi. V dolini, tik za bojno črto, je malo mestece, v katerem je še sovražnik. Zelo lepo se vidijo zvoniki in hiše; iz dimnikov se ponavadi kadi.

Ze dalj časa je vse mirno, samo topništvo strelja iz dolgega časa vsak dan pomalem. Zvečer razsvetljujejo bojišče raznobarne rakete, sempatje poč posamezen strel, potem je pa zopet vse tiho. Tu gori smo trije Jugoslovani, ki imamo nalogo, paziti na telefonične zveze. Po cele tedne ne vidimo nobenega človeka razen donalšalca hrane in pošte. Bošnjak-mohamedanec je to, pošten človek; le to napako ima, da vselej kaj pozabi: enkrat pošto, drugič kavo, tobak... Njegov izgovor je vedno: »Boga mi, zaboravil sam, kriv sam!« Dobra duša, naš Mehmed Haladžija!

Ker imamo telefonično zvezo, lahko govorimo po celem odseku. »Slovenca« dobivamo štiri dni starega; iz njega izvemo, kaj se godi po svetu.

Tu je pravi pragozd. So prostori, kamor še nikdar ni stopila človeška noga, pač pa najdeš sledove medveda in divjega pra-

šiča. Drevje leži vse navskriž; gozd je tako gosto zaraščen, da brez sekire sploh ni mogoče naprej. Drevesa rastejo, doraščajo, padajo in segnjajo. Posebno nevarno je iti po gozdu v viharju, ker se vedno podirajo drevesa. Tu najdeš mogočne bukve, ki bi jih par mož ne objelo, vitke jelke, temne smreke, katerih krone se prepletajo med seboj in delajo tako gosto streho, da sonce nikdar ne prodre v pragozdno goščavo. Zemlja je vlažna in po njej gomazijo najrazličnejše žuželke in poganjajo raznovrstne glive. Kadar si hočemo privoščiti divjačino, moramo globlje v gozd na lov. Ko v večernih urah čakam na srno, se krog in krog javlja tajnostno gozdno življenje. Iz teme se oglasi sova in gozd je nekako strašen, divji. V tej divji naravi smo postali nekam divji tudi mi, njeni varovanci. Delamo poti in sekamo drevje kakor rojeni drvarji. Kuhamo v gozdu, včasih v največjem dežju. V koči ne smemo, da bi nas dim ne izdal sovražniku. Opravljamo sploh vsa dela, o katerih se mi preje še sanjalo ni. Po vodo hodimo uro daleč v dolino, največkrat pa pijemo deževnico.

Na večer se oglasijo ubrani glasovi citar in naše misli pohite na njihovih krilih daleč daleč proti ljubi domaćiji... Iz pragozda čarobno odmeva tihi jek; v dolini pokajo granate, zlato solnce ožarja z zadnjimi žarki našo gorsko vilo — sem od juga pa prihajajo oblaki in nam prinašajo pozdrave, oblaki od juga...

J. T.

Polizeovalni sunki angleških bataljonov so se izjalovili. Ponoči so besno napadali med Avionom in Mericourtom. Začetne sovražne uspehe smo zvravali.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Dobro se je videlo; povsod so zato zopet streljali. Na severnem robu »Winterberga« pri Craone se je posrečilo, da smo s streljanjem in z dobro pripravljenimi boji napredovali na 1 kilometer široki fronti. Braniborske in gardne čete so vrgle Francoze iz nadaljnjih črt jarkov in se vrnille z nad 230 ujetniki. — Na gori Cornillet južno Nauroya so uspevale napadajoče hesensko-nasavske čete.

Skupina naših letal je metala večeraj dopoldne bombe v Harwich na angleški vzhodni obali. Učinkovale so dobro. Letala so se polnoštevilno vrnila. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 23. julija zvečer. Veliki glavni stan:

Topniška bitka se nadaljuje z nezmanjšano silo.

Vojska z Italijo.

Italijansko poročilo.

22. julija. V noči od 20. na 21. je asprotnik z večjimi bojnimi močmi ponovil napad na naše naprej potisnjene postojanke pri Malga Salpra. Bil je gladko odbit. Tekom včerajšnjega dne je trajalo zmerno bojevanje na celi fronti. Na sovražnikov ogenj, s katerim je hotel med nami povzročiti zmedo, smo odgovorili s hitrimi in učinkovitimi povračiljivimi salvami naših baterij.

Italijanski socialisti za takojšen mir.

Lugano, 23. »Avanti« napoveduje v močno pobeljenem članku, da bo socialistična stranka izpremenila svojo dosedanje taktiko. Danes, da so se začela v Florenci velevažna posvetovanja strankinega predsedstva. Kakor izhaja iz vsega, gre za to, da stranka končno energično aktivno nastopi, da se takoj sklene mir.

Notranja politika.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 23. julija. Prihodnja seja poslanske zbornice se vrši najbrže med 10. in 15. avgustom. Predsednik dr. Grob bo odkazal sklepe gosposke zbornice o pravnih predlogih, v kolikor se razlikujejo od sklepov poslanske zbornice, na podlagi tozadevnega pooblastila, pravnemu odseku. Zbornica bo razpravljala o poročilu pravnega odseka v eni ali dveh sejah in sicer med 10. in 15. avgustom.

Katoliško-narodni Čehi.

»Venkov« poroča dne 21. t. m.: Včeraj je prispel na Dunaj voditelj moravskih krščanskih socialcev moravski dež, odbornik msgr. dr. Šramek. Imel je dajša posvetovanja s podpredsednikom posl. zbornice Tuzarjem, dr. Hrubanom in članom gosposke zbornice dr. Fořtom. Zvečer je obiskal z dr. Hrubanom, ki je bil sprejet od cesarja v posebni avdijenci, predsednika Češkega sveta Staneka. Posvetovanja so trajala daljši čas. Danes je imel dr. Šramek posvetovanje s knezom dr. Miroslavom Lobkovicem.

Begunski zakon.

Dunaj 23. julija (Kor. ur.) Ker gosposka zbornica ni rešila begunskega zakona, je sklical načelnik begunskega odseka dr. Halben begunski pododsek za v soboto, dne 28. t. m. ob 11. uri predpoldne in izvršilni odsek isti dan ob 4. uri popoldne k zasedanju.

Premog.

Dunaj, 23. julija. (Kor. ur.) Pododsek za preskrbo z premogom vojnogospodarskega odseka, je nadaljeval v današnji seji debato o ukrepih vlade glede preskrbe z premogom. Pri zadnji seji jutri ob 3. uri popoldne.

Državni sodni dvor.

V smislu ustavnega zakona iz l. 1867. imamo v Avstriji poseben državni sodni dvor, ki ima nalogo voditi v smislu tozadevnega sklepa poslanske ali gosposke zbornice sodno postopanje proti kakemu ministru glede kršitve ustave ali kakega drugega prestopka. Tožbo vlaga predsednik gosposke ali poslanske zbornice v smislu tozadevnega zborničnega sklepa pri državnem sodnem dvoru.

Petdeset let imamo institucijo državnega sveta na papirju. Tudi člane imamo. Toda državni svet se ni konstituiral in ni izvrševal svojih pravic. Sedaj se je obrnil državni poslanec baron Hocke na zborničnega predsednika dr. Groba s posebnim

dopisom, ali je voljan ukreniti vse potrebno, da se vzbudi zopet k življenju ta važna institucija. Predsednik dr. Grob je odgovoril, da bo odredil v prihodnji seji zbornice nadomestne volitve in bo sporazumno s predsednikom gosposke zbornice vse odredim, da pokliče k življenju ta sodni dvor. Zdi se, da tudi za ministre so izginili tisti lepi nekdanji časi.

Lloyd George o novem nemškem kanclerju.

Ob obletnici proglasitve neodvisnosti Belgije 21. t. m. je govoril na slavlju min. predsednik Lloyd George z ozirom na prvi govor novega nemškega kanclerja: Rekel je: Belgija je čuvala evropsko svobodo: najvišje, najtežje, najnevarnejše zvanje, ki se je kdajkoli poverilo kakemu narodu. Nemški predlog je bil predlog morilca, ki pravi možu: Odprni mi tvoja vrata, da oropam mirnega sosedu. Belgija je trpela zato, ker je izvajala svoje visoko zvanje, a ko bo vojska končana, bo Belgija večja, kakor je bila kdajkoli prej. Govor nemškega kanclerja obsega stavke, kako naj se zavarujejo nemške meje. To so taki stavki, s kakršnimi so anektirali Alzacijo-Loreno in bi lahko anektirali tudi Belgijo in Kursko. Vodilni krogi v Nemčiji so se trenutno odločili za vojsko. Če bi Nemci tudi obnovili Belgijo, bi lagali in varali. Belgija hoče biti narod in ne ozemlje pod zaščito.

Počasi, a varno pomnožujemo svoje pridelke in zmanjšujemo svoje izgube na morju. Zelo smo se bali mesecev poleti, a polagoma smo svoje izgube znižavali. Ne le, da bi stradali, nasprotno: zaloge naših živil smo si že zagotovili za 1917/18, seveda primerno se bo moralo varčevati. Pečamo se zdaj z ukrepi, kako naj zagotovimo živila za leto 1918. Michaelis je rekel, da Amerika nima nobene armade, in če bi imela armado, nima ladij, da bi jo poslala čez morje. Povem: Ne bo dolgo, pa bo Michaelis, če doživi, drugega mnenja. S svobodno Nemčijo bi mogli skleniti mir ali z avtokratično vladano Nemčijo ne moremo skleniti pod nobenimi pogoji miru. V bodočih velikih bojih na vzhodu in zahodu mora vedeti vsak nemški vojak, da pade za vojaško avtokracijo. Z druge strani pa ve vsak vojak sporazuma, da stavlja v nevarnost svoje življenje za svobodo in neodvisnost rojstne dežele, za ljudske pravice in za pravičnost. Naraščajoče prepričanje nam daje še bolj kot pa zavest o naših velikih, nepozabljenih pomožnih sredstvih, pogum, boriti se do konca, ker dobro in natančno vemo, da je naša naloga vzdržati in braniti bodočnost človečanstva.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 23. julija. (K. u.) Hrvaški poslanec Hreljanovič je stavil nujno interpelacijo glede sklicanja bosenskega sabora. Utemeljeval jo bo na koncu seje.

K besedi se oglasi grof Štefan Tisza. Izvaja, da podpira mirovno stremljenje, če konstatira, da vlada med vsemi činitelji ogrskega javnega življenja in med izjavami merodajnih činiteljev Nemčije popolno soglasje. Kršitev te zveze bi ne bilo samo nečastno dejanje, ampak bi pomenilo oškodovanje najvažnejših življenjskih koristi ogrskega naroda. Istotako obstoji med nami in našimi zavezniki popolno soglasje glede vojnih ciljev in glede konca vojne. Neresnico bi govoril, kdor bi trdil, da je naša zunanja politika stopila v čisto drugačno smer kakor v začetku vojske. (Ugovori na skrajni levici.)

Posl. Hollo: Še sedaj hočete vojsko!

Posl. grof Tisza: To je smela neresnica. (Ploskanje na desnici, nemir na levici.) Bili smo pripravljeni skleniti častni mir na temelju garancij za naš obstanek in razvoj. Odločno pa mora protestirati proti sumničenju, češ da bi ne bila Ogrska pripravljena žrtvovati zadnje kaplje krvi, dokler ne dosežemo častnega miru. V marsikateri točki se ne strinja govornik z ministrskim predsednikom, toda tukaj sta si popolnoma edina. Zato podpira njegovo zunanjo politiko. Če nismo vkljub naši nepremagljivosti na bojnem polju še dosegli miru, moramo iskati mir v tem, da še vedno upajo sovražniki na podlagi raznih pojavov na naši edinost. Pri tej priliki naj omenim govor izjave avstrijskih čeških politikov. Govornik se noče pečati danes s temi državimi in smešnimi deklaracijami, gotoviti hoče le to, da se ne bo dvakrat prigodilo, da je češki član avstrijske zbornice izrazil, da se sploh sedaj noče pečati z vprašanjem odstopitve slovaških komitativ. To vprašanje naj se uredi na mirovnem kongresu. Spravljati notranjo politiko monarhije na zunanji aerobaz.

izdajstvo domovine. Noče polemizirati s češkimi politiki, stavi bi samo eno vprašanje: Ali ni nobene avstrijske vlade? Ali je v Avstriji vse dovoljeno? Govornik zahteva od ogrske vlade, naj vse ukrene, da ne bo s takimi nekvalificiranimi izjavami monarhija kompromitirana in bodo trpela mirovna stremjenja. (Živahno pritrdjevanje na desnici.)

Min. predsednik izvaja: Glede napadov, ki so naperjeni proti integriteti ogrske države, proti dualizmu in proti vezi med Avstrijo in Ogrsko, hoče delati z vsemi silami na to, da ne ostanejo njegove svoječasno podane izjave samo prazne fraze. Z ozirom na našo zunanjo politiko bi še enkrat poudaril, da smo podali našo mirovno izjavo v popolnem soglasju z našimi zavezniki, kakor pričajo brzojavke med grofom Czerninom in nemškim državnim kanclerjem, in naši zadnji uspehi, obstoji popolna harmonija med našo in nemško državo.

Siam proti osrednjima velestijama.

London, 22. julija. (K. ur.) Reuter javlja iz Bangkoka: Z Nemčijo in z Avstrijo obstoja vojno stanje. Zapri so vse Nemce, Avstrijce in Ogre; zapri njih trgovine in zaplenili devet parnikov, ki so obsegali 18.965 ton.

Na Dunaju se na uradnem mestu to poročilo še ni potrdilo.

Dnevne novice.

Iz politične sluške na Primorskem. Dosedanji voditelj sezanskega okrajnega glavarstva dr. Fran Kilček je poklican na namestništvo v Trstu. Na njegovo mesto v Sežani pride dosedanjí okrajni komisar v Ajdovščini Jožef Znidaršič.

Promocija. Dne 20. t. m. ob pol 12. uri dop. bil je promoviran v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča naš rojak gosp. Jakob Dolinar, c. i. kr. nadporočnik v r. auskultant okrožnega sodišča v Sarajevu doktorjem prava.

S pošte. Razpisana so mesta pošt-nih ekspedientov, in sicer: Lokev (III/3), Pomjan (III/4), Črmošnjice (III/1).

Toča. Dne 20. t. m. popoldne je v Loškem potoku bila toča. Škoda je po celi občini, toda vas Malilog je pa uničena. Na večini njivah se niti ne pozna, kaj je rastlo. Vse uničeno. Pri nas je itak vzela dolga zima ozimino, suša je po našem krasu hudo gospodarila in sedaj še toča, katere niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Lansko leto smo dajali armadi mnogo sena, a letos pri najboljši volji ne bo mogoče. To naj merodajni krogi upoštevajo.

Dež na Dolenjskem. Po drugi zopet dolgotrajni suši katera je grozila nekatere poljske pridelke uničiti, je nastopila dne 20. t. m. nevihta. Vili se je izdaten gorak blagodejen dež, kateri je, posebno za krompir, koruzo in ajdo, neprecenljivo koristen. Tudi otava bo zdaj bujno rastle. Tako je pričakovati, vzlic te izvanredne suše, da bo na Dolenjskem letina še precej dobro uspela. Vinogradi kažejo zelo lepo in obetajo izvrstno trgatv. Tudi sadja bo dosti.

Požar vsled strele. Dne 20. t. m. je udarila strela v polni kozolec posestnika Franca Grasiča v Grtni vasi pri Rudolfovem. Bliskoma se je ogenj razširil na zraven stoječa gospodarska poslopja tega posestnika. Na licu mesta sta dospeli požarni brambi iz Kandije in Novega mesta, potem oddelek vojakov in orožniki. Ker je zgorelo obilo sena in približno 80 mernikov pšenice je škoda velika. Ceni se na približno 12.000 K. Zavarovalnina znese le 2100 K.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil z daljšim pismom Jakob Klančnik iz Mojstrane. Piše, da je bil ujet 21. julija 1916 pri Brodeku, kjer so bili hudi boji. Po dolgi vožnji so prišli v tabor v Kobeljaku. 1. avgusta 1916 ga je vzel v službo neki veleposestnik, pri katerem je še sedaj. Godi se mu izredno dobro. Stari gospod mu je kupil vso obleko in perilo, kruh — bel — si reže sam po mili volji, vsak mesec ima 4 ruble plače. Posestvo je večino v najemu; odkar je meseca novembra umrla gospa, žive sami: gospodar, dekla in Klančnik. Sinovi so v vojni, hčere poročene. Imajo dva konja, dva vola in eno kravo. Kljub temu, da mu ni hudega, želi Klančnik skorajšnjega svidenja z domačimi.

Naši ujetniki v Rusiji. Kot invalid se je nedavno vrnil iz Rusije naš Frank, sedaj v Ver. Res. Spit. 9, II. Stock, Thür 34, Wien, II. Gr. Mohrengasse. Naznanja, da je bil v Rusiji skupaj z naslednjimi Slovenci, o katerih na željo rad pošlje natančnejša obvestila: Matija Jakin, Pogorelec Matevž, Fran Oder, Jakob Sokan — vsi doma blizu Celja; Svetlič iz Nabrežine, Srebotnjak iz Predjame, Jakob Maleček iz št. peterske okolice na Krasu.

Skrb za naše šolarčke. V kratkem času bodo začeli pohajati naši begunčki v toli zaželeno šolo v St. Vidu nad Ljubljano, kjer se bo poučevalo za gorisrške malčke. Toda manjka jim šolskih knjig. A pregovor pravi: »Kjer je sila največja, tam je božja pomoč najbližja«. Prečastito predstojništvo »Uršulinskega samostana« v Ljubljani, je poslalo precej šolskih knjig katere je »Posredovalnica« stavila na razpolago vodstvu begunske šole v St. Vidu. Predstojništvu pa kličemo: »Bog povrni stotero.«

Vlak je povozil v Miljah 81letno Antonijo Ferluga. Bila je takoj mrtva.

Zbirke bakrenih kotlov, posod itd., ki so morda še pri raznih županstvih obležale, ne da bi se bile dosedaj oddale na pristojno mesto, naj blagovolijo dotična županstva priglasiti na naslov: »Zavod za pospeševanje obrti« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. Navede naj se približna množina nabranega materiala v kilogramih. Zavod za pospeševanje obrti bo potem posredoval, d. abo kovinska centrala v najkrajšem času prevzela vse zbrano blago.

Ljubljanske novice.

Ij Po smrti odlikovan je bil te dni g. Friderik Semen, pripadnih nekega gorskega topničarskega polka, oziroma sedmošolec, sin tukajšnjega davčnega nadupravitelja g. Karla Semen, z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Dvajsetletni junak je padel 14. maja t. l. na sovernem pobočju »Fajtovega hriba«, v polno zadet, od sovražne granate. Svetinjo so že izročili žalujočim roditeljem.

Umrli so v Ljubljani: Filipina Milavec, hči okrajnega narednika, 10 let. — Ana Linhart, urarjeva žena, 67 let. — Anton Simončič, krojaški pomočnik, 35 let. — Evgen Sajovic, mizarjev sin 31 mesecev.

Ij Predstojništvo hiralnice pri sv. Jožefu naznanja, da se do preklica telesno hirajoči razun rakovih v zavod ne sprejmejo.

IjnRazdelitev mesa po znižani ceni na rumene izkaznice C. V sredo, dne 25. julija popoldne bo mestna aprovizacija oddajala iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa na rumene izkaznice, zaznamovane s črko C, goveje meso pe 2 kroni kilogram. Določa se naslednji red: od 2. do pol 3. ure štev. 1 do 200, od pol 3. do 3. ure štev. 200 do 400, od 3. do pol 4. ure štev. 401 do 600, od pol 4. do 4. ure štev. 601 do 800, od 4. do pol 5. ure štev. 801 do 1000, od pol 5. do 5. ure štev. 1001 do 1200, od 5. do pol 6. ure štev. 1201 do 1400, od pol 6. do 6. ure štev. 1401 do 1600, od 6. do pol 7. ure štev. 1601 do 1800, od pol 7. do 7. ure štev. 1801 do konca.

Izgubil je od Rudnika do Ljubljane nek revež 64 kron. Pošten najdttelj naj izroči denar proti nagradi rpravnitvju »Slovenca«

Razne novice.

Kinezi v Evropi. Menda si malokdo misli v sedanjih viharjih časih, da je vojska povzročila tudi precejšen vpad Kitajcev v Evropo. Stvar bo nemara nekoč za evropsko delavstvo važnejša kakor se danes komu zdi, je torej vredna, da si jo nekoliko ogledamo. Japonska in Kitajska ne pošilja sicer v Evropo vojakov, ali zato tem več delavcev, ki so zaposleni za fronto. V mislih imamo mogočno reko kitajskih kulijev, ki se razvija čez evropsko Rusijo in čez druge dežele. Že pred nekaj meseci se je cenilo število vseh v Rusiji zaposlenih Kitajcev na pol milijona. I blizu Petrograda samega je že velika kitajska naselbina; skoraj 20.000 Kitajcev dela ne daleč Helsingforsa pri zgradbi železnice. Tudi v Sibiriji je zaposlenih jako dosti Kitajcev, posebno pri zgradbah železniških prog in pa po rudnikih. In kuliji so podjetniku jako priljubljeni delavski material, ker delajo skoraj brez presledka na dan 13 ur in prebivajo v podzemskih votlinah. Za evropsko delavstvo pomenijo kuliji važno nevarnost. »Novoje Vremja« piše o kitajski povodnji in pravi, da je njih vpad v Evropo usoden za evropske delavske sloje, zakaj kitajski kulij dela za krajcarje, ob katerih evropski delavec ne more živeti. A tudi s zdravstvenega stališča je kitajski vpad v Evropo nevaren, kajti v arhangeljski guberniji razsajajo med tamošnjimi Kitajci že nalezljive bolezni. Vpad Kitajcev v vojski se ne kaže samo v Rusiji, temuči tudi na Francoskem. Lansko leto se je francoska vlada dogovorila z nekim kitajskim sindikatom, da pošlje na Francosko 50.000 kitajskih delavcev. Kakor poroča »Coast Seamens Journal«, so zaposleni kitajski delavci po tvornicah za strelivo v seinskem departementu. Angleška vlada je morala upoštevati glas angleških delavcev in se ni upala nastavljaši na Angle-

škem kitajske delavce, rabi jih samo kakor pomorščake na trgovskih ladjah in pa kakor težake zadaj za fronto na francoskem bojišču. Pa kakor poroča »Novoje Vremja« sme priti i na Angleško 50.000 Kitajcev. Sicer so bila še pred vojsko po vseh večjih pristaniških angleških mestih kitajska predmestja. Mnogo Kitajcev je stopilo v službo angleških brodarjev, a toliko da je ladja pristala v angleškem pristanišču, pa so meni nič tebi nič utekli na kopno. Ko se povrnejo angleški vojaki z bojnih polj, bodo nemalo iznenadeni, ko dobe doma na svojih mestih kitajske delavce, ki delajo dosti bolj poceni kakor oni sami. To je nevarnost, ki se je ne sme podcenjevati. Kitajci imajo za sabo japonsko diplomacijo, ki bo vsekako zahtevala za rumeno pleme politiko odprtih vrat. Rumena nevarnost ni prazen strah. Kapitalizem potrebuje delavcev, ki so ceno in na najnižji stopnji prosvete in z njih pomočjo zmanjšuje že zdaj možnost, da bi se po vojski okrepilo in poživilo. Vojska je največ škodovala delavstvu, bila bi neizmerna zaslepljenost, ako ne bi videli, kakšna nevarnost preti evropskim delavcem od kitajskih kulijev. Vsled tega je največ v interesu delavstva, da bi bil mir sklenjen kar se da kmalu; zakaj, čim dlje bo trajala vojska, tem večji bo pritok rumenega plemena v Evropi in tem več bo domače delavstvo duševno in gmotno trpelo. Delavstvo bi padlo na nivo kulijev, srednji stan bi se pa sproletariziral. Evropa bi se popolnoma predrugačila, prestala bi biti — Evropa. Ako uvažujemo trezno ta notranji položaj evropski, ne moremo reči drugega nego: Obvarujte Evropo s skorajšnjim mirom!

Sv. oče in podmorska vojna.

Marčeva številka obzornika »Civiltà Cattolica«, ki je znanstveno glasilo italijanskih jezuitov, čegar članki pridejo pred objavo v cenzuro cerkvenega državnega tajništva, prinaša članek o poostreni podmorski vojni. Članek pravi, da je nemško postopanje, kot upravičena bramba in protiodredba proti angleškemu načrtu izstradanja, gotovo grozovito, na drugi strani pa je tudi proti vsem načelom mednarodnega prava, da se hoče cel narod s toliko nedolžnimi ženami, otroci in starci z lakoto prisiliti k predaji. Članek tudi odgovarja, zakaj papež ni ugovarjal proti poostitvi podmorske vojne: »Vedno so isti kritiki, ki si želijo papeževu ugovora v svojo korist, na skrivaj pa nastavljajo zanjke in mu v časopisju, javnih govorih in tajnih pogajanjih odrekajo pravo suverenost in vsako pravico do nastopa. Katoličani naj se ne dajo zapeljati v svoji dobri veri; naj ne bodo preveč »viteški« proti takim nasprotnikom, ki se nam smejejo. Tem ni dovolj odgovor, da papež sedaj še manj kot kdaj prej ni mogel ugovarjati proti not, ki mu ni bila izročena kakor drugim nevtralnimi državam, ker papeža, kakor pravijo sedanji tožitelji, ni mogoče smatrati za politično silo, ki bi vsled poostitve podmorske vojne bila oškodovana. Tožiteljem je vse to dobro znano in dobro vedo, da se v tem slučaju gre za priprost, čeprav grozen dogodek, ki pa je v popolnem soglasju z vsemi grozotami te vojne in z vsemi trdosrčnimi predlogi, ki so dosegli svoj višek v zavrnitvi ponujenega miru in so obnovili medsebojne boje. Papež je vseh trideset mesecev neprestano ugovarjal proti nečloveški vojni in proti njenim žaostnim posledicam za slehernega, za družine, narode in vso civilizacijo; sedaj pa zahtevajo, da bi papež povzdignil svoj glas pri vsakem žalostnem vojnem dogodku, čeprav ga nočejo slišati. In kdo hoče to? Ravno tisti, ki ga nikdar niso poslušali, ki so ga vedno napčno umevali in omalovaževali njegovo avtoriteto, osebo in delo.«

Na zadnji polj.

(Ciril Prestor.)

Hito se je bila raznesla vest o smrti junaškega župnika dr. Andolskega, vzgojitelja otrok nadvojvodinje Blanke. Kdor ga je poznal, je rekel: Škoda je moža, ki ima še tako prihodnost. V službi za svojega odsotnega tovariša je žrtvoval življenje cesarju in domovini. Določili so mu pokopališče v Brjah. Z vozovi in avtomobili so se pripeljali dostojanstveniki, da ga osebno spremijo na poslednji poti. Pokopališče stoji v območju sovražnega topovskega ognja. Vojaška godba je mirno in ubrano igrala žalostinko. Vsak je srepo gledal v tla, meneč, danes še živ in zdrav, a jutri že mora v materi zemlji. Gotovo pa je moral polentar vedeti za sprevod, vsaj mislil bi človek. Saj ni čudo! Opazovalnih balonov ima polentar nastavljenih tako na gosto,

kot jagode na rožnem vencu. Kdo se je v tem trenutku menil za Italijana. Komaj je bil sprevod na pokopališču, že pribrenče dve težki italijanski granati, a skoro do sprevoda. Vkljub temu so se mirno odpravile zadnje molitve. Cel čas svojega delovanja je pokojni dr. Andolskega stal v sovražnem ognju in še na njegovi zadnji poti ga Italijan ni pustil v miru. Naj v miru počiva — dobil je pri Kralju vseh kraljev svoje plačilo.

32. državna dobrodelna loterija. Dne 26. julija se vrši žrebanje te državne vojaške dobrodelne loterije. Igralni načrt izkazuje 21.146 denarnih dobitkov v skupnem znesku 625.000 K, mejtem glavni dobiček po 200.000, 50.000, 30.000, 20.000 K itd. Srečke po 4 K se dobe v vseh loterijah, tobakarnah, menjalnicah, poštinih uradih in davkarijah.

Kupijo se že rabljene železne

kape za pilote

(žoki), kakor tudi večja rabljena stiskalnica za grozdje. Ponudbe s ceno pod »Rabljeno 1760« na upravo »Slovenca«.

Išče se prodajalka

vešča slovenskega in nemškega jezika ter dobra računarica. — Mesečna plača K 90.—. Sprejme se takoj. Kje — pove upravništvo pod št. 1794

Srbečico, potenje, solnčarico, hraste, izpuščaj, kožne bolezni, stare rane

»Pravi hitro in sigurno«

farmarsko mazilo.

Gerő Sándor, lekarnar, Nagy Körös st. 31.

V sredini mesta se išče suho, zračno

skladišče

Ponudbe do 30. t. m. pod »Skladišče« na upravništvo tega lista. 1759

Po Najvišjem pooblaščenju Njg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

32. c. kr. državna loterija

za vojnokrbstvene dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima

21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron.

Žrebanje bo javno na Dunaju dne 26. julija 1917.

Srečka stane 4 krone! — Srečka stane 4 krone!

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih poštinih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnanstva drž. loterije (oddelek za dobrodelne loterije). 1575

Dobri brivski in lasestrižni aparati

La britev iz srebro-jekla K 350, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Periekt« s 6 rezili K 16, 20; dvo rez. rezila tucat K 5, 6. La lasestrižni aparati K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna trdka, Brux št. 1755, Češko. 111

Lesni delavci

se iščejo za takojšnje delo in nastop:

2 uri od železnice v bližini Feldkirchna na Koroškem. Delo je v lepem graščinskem gozdu za pripravljanje 4 metre dolgih hlodov (krijev) in lesa za papirnice nad 2000 metrov. Delo traja do snega in tudi prihodnje leto. Dobra dnevna plača. Za prehrano, ki jo preskrbi občina, dobe delavci še priboljšek od gospodarja. Zeli se 4-6 delavcev z nadodelavcem, ki razume tudi nemški. Istotako se išče izurenjen žagar na prav dobro dvojnato žago na turbino v Feldkirchnu. Nastop takoj. Delo skozi celo leto. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 1706 (če-le možno v nemščini).

Brez vsakega posebnega obvestila.

Vsem prijateljem, znancem in sorodnikom naznanjamo pretužno vest, da je naša predobra soproga, oziroma mama, gospa

Jerica Pirman roj. Rozman

danes ob 7. uri zjutraj previdena s sv. zakramenti boguvdano premnila.

Pogreb se vrši iz mrtvašnice pri sv. Krištofu dne 25. julija ob 4. uri popoldne na pokopališču k sv. Križu. Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, 24. julija 1917.

1806

Žalujoči ostali.

Sprejme se proti dobri plači pošteno in pridno

dekke

zmožno vseh domačih del. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod Dekle. 1795 (3)

Kostanjev les

od 1 m dolgosti, 10 cm debelosti naprej, v deblih in polenih

kupi po najvišji ceni trdka

J. Pogačnik, 2407

Ljubljana, Marije-Terezije cesta št. 13.

Službe išče mlad, vojaščine prost

trgovski pomočnik

mešane stroke, na deželi ali v mestu. Pismene ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo »Slovenca« 1739.

Častnik z ženo išče eno ali dve 1801

mebl. sobi

z električno razsvetljavo in vporabo kuhinje, event. tudi klavirja. Načelnina po dogovoru. Ponudbe pod »Stanovanje 1/2« na upravo lista.

Ponudite

1573 (12)

Kostanjev les

v hlohah ali polenju edino trdki

Vinko Vabič, Zalec

Takojšnje plačilo proti duplikatu voznega lista. Kulantno poslovanje! Navesti je ceno množino v vagonih in rok oddaje.

Na državni železnici v Ljubljani se za

železnarsko kuhinjo

sprejme:

1800

ena kuharica-voditeljica. Po goji: bivša voditeljica častniške, moštvene ali kake druge večje skupne kuhinje,

ena podkuharica večjega obrata, močna in delovna, in

ena kuhinjska dekla. — Prednost

imajo vdove in sirote bivših železn. uslužbencev. Predstaviti se je na državnem kolodvoru v železn. kuhinji. Plača in del. razmerje po dogov.

Kobilo,

6 let staro, šimljo, 153 cm visoko, ki setn

jo kupila s krasnim žrebetom vred, prodam za ceno po dogovoru. Kobila je krotka, popolnoma zanesljiva in izučena za ježo, nekoliko vajena voziti in je brez telesnih napak. Kupljena je bila od vojaščine, ki jo je za ježo rabila. — Helena Gorjanc, Čermelice, pošta Prestranek. 1803

Otrok se odda za svojega

ali pa v oskrbo. Več se izve v upravništvu »Slovenca« pod št. 1802.

Proda se lepa, 3 leta stara

kobila

kostanjeve barve, pri Andreju Kregar, posestniku, Vižmarje. 1804

Maksim Hvalè

Anica Hvalè, roj. Žohar

poročena

Sv. Pavel pri Preholdu

Globoko žalujočim, tužnim srcem naznanjamo vsem, sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bug našo preljubljeno hčerko, oziroma sestro, teto in svakinjo, gospodično

Štefanijo Trampuš

včeraj ob 3. uri zjutraj po kratki bolezni, prevideno s tolažili sv. vere poklical v deželo večnega mira.

Pogreb naše ljube pokojnice se vrši v sredo dne 25. julija 1917 ob 10 uri popoldne na farno pokopališču v Preski pri Medvodah.

Seničica pri Medvodah, dne 25. julija 1917.

Žalujoči rodbini Trampuš in Schweiger.